

Kurum : Işık Üniversitesi
Başlık : 3 Aralık Dünya Engelliler Günü
Konuşmacılar : Prof. Dr. Volkan GÜNEY, Mesut HALICI
Video Adresi : <https://youtu.be/Nw44htpPMEw>
Yayın Tarihi : 13.12.2022

Sunucu: Sayın Rektör Yardımcım, Değerli Hocalarım, Sevgili Öğrencilerimiz, bizleri kırmayarak davetimize icabet eden İstanbul Büyükşehir Belediyesi Engelliler Şube Müdürü Sayın Mesut Halıcı ve Şile Engelliler Kampı Müdürü Sayın Yunus Kazmaz “3 Aralık Dünya Engelliler Günü” vesilesiyle düzenlediğimiz tüm “Türkiye Geneline Engelli Sorunlarına Çözüm Önerilerinde; Bir İstanbul Modeli” seminerimize hoş geldiniz, Dünya Engelliler Günü 3 Aralık 1992 yılından bu yana Birleşmiş Milletler tarafından uluslararası bir gün olarak kabul edilmiştir. Günümüzde dünyada 1 milyarın, Türkiye’de ise 10 milyonun üzerinde engelli bulunuyor. Ancak unutulmamalıdır ki tüm insanlar engelli adaydır. 3 Aralık Dünya Engelliler Günü bir kutlama değil. Engelli hakları savunuculuk ve engellilerin yaşadıkları sorunlara karşılık tüm toplumun farkındalık kazanması için özel bir gündür. 3 Aralık Dünya Engelliler Günü engellilerin anayasal haklara erişilebilirlik ve bağımsız yaşama dair taleplerinin gerçekçi ve sürdürülebilir bir engelli politikasının seslendirildiği evrensel bir mücadele günüdür. Programımızın açılış konuşmasını yapmak üzere Rektör Yardımcımız Prof. Dr. Volkan Güney’e bırakıyorum. Buyurunuz Sayın Hocam,

Volkan Güney: Herkese hoş geldiniz diyorum. Öncelikle misafirlerimize bizi kırmayıp geldikleri için, ikincisi geçen hafta komisyonumuzdan bazı arkadaşlarımızın özellikle Şile’deki Engelliler Kampına ziyareti sağlayan arkadaşlara çok teşekkür ediyorum. Bugün misafirlerimizden bir buraya gelmeden önce bir 10-15 dakika konuşma şansım olmuştu. Özellikle İstanbul’da uyguladığımız Mesut Bey’in anlatacağı konu ilginç olacak zaten başlığı da “Bir İstanbul Modeli”. Bu konuda örnek olarak teşkil edeceklerine inandıkları Bir İstanbul Modeli var ve Mesut Bey’den dinleyeceğiz. Tabii misafirlerimize teşekkür ederken biz yine de üniversite olarak “Engelleri Işığımızla Aşıyoruz” diye bir mottomuz var ve kapatmadan, sözü Mesut Bey’e bırakmadan önce de bir Engelli Öğrenci Birimimiz var. Makamdan dolayı başkanı benim ama aslında diğer arkadaşlarımız benden çok daha aktifler. Adnan Hocamız burada, Gözde Hanım, Serpil Özker, Pelin Gümüş Biçkin, Güneş Banu Hanım ve Servet Cankurt’tan oluşan bir komisyonumuz var. Tüm bu organizasyonlar için ve bundan sonra yapılacak olan organizasyonlarda bu ekibimize de üniversitemiz adına ben öncelikle teşekkür ediyorum. Sözümü de çok fazla uzatmadan misafirimize yani Mesut Bey’e İstanbul Büyükşehir Belediyesi Engelliler Şube Müdürü Mesut Bey’e sözü bırakmak istiyorum.

Mesut Halıcı: Engelliler Müdürlüğü olarak arkadaşlar, biz ben göreve başlayalı 17 Kasım 2020’de geldim. Bizim daha çok özel gereksinimli bireylerle ilgili çalışmamız ve diğer engelli gruplarla ilgili çalışmamız var, ama medikal malzeme yardımından ulaşım yardımına, eğitim rehabilitasyon

hizmetinden ki bunun kendi alt başlıkları var; işte fizyoterapi veya diğer derslerle ilgili ergoterapi olsun hizmetlerle ilgili pardon dersler veriyoruz. 28 ilçede 18 tane eğitim rehabilitasyon merkezi daha doğrusu Özel Gereksinimli Bireyler Eğitim Merkezi dediğimiz ÖZGEM modeli bu bütüncül bir model olarak bizden önce 7-14 yaş aralığı yoktu. Erken çocukluk dönemi özel gereksinimli bireylere ilişkin eğitim yoktu. Onları yerleştirdik sonuç itibariyle kendi öz bakımından bağımsız bir birey kendi sosyal hayatına devam edebilecek daha sonra hatta ve hatta istihdam bulabilecek bir birey haline getirebiliyorsan bunu netice itibariyle baştan sona kadar bütüncül bir algılama, bütüncül bir eğitimi ortaya koyan bir model. 7 tane bu irtibat bürolarımız var. Bu irtibat büroları da bizim malumunuz tekerlekli sandalye gibi, medikal malzemeler gibi, hasta altı bezler gibi vatandaşların %40 engeli olan 65 yaş ve üzeri ve bunların sosyal inceleme sosyologlar tarafından yapıldıktan sonra belli gelir kriterleri var ve yönetmeliğe göre yönetiliyoruz. O sosyal inceleme sonucunda olumlu olanların veya herhangi bir hayırsever tarafından hibe edilen malların bu sosyal inceleme kapsamı dışında ihtiyaç sahiplerine verildiği bu tür taleplerin alındığı ulaşım hizmetleri dahil olmak üzere irtibat büroları var. Bir de sosyal servisler var. Burada psikolojik, psikososyal destek hizmetleri vesaire verdiğimizden kaynaklı olarak genelde bu tür talepler ve psikolojik destek veya işte sosyal organizasyonlar tarzında 5 tane de öyle merkezimiz var. 2 tane de biz göreve başladıktan sonra daha doğrusu ben göreve başladıktan sonra seçim vaatleri aramızda olan Kısa Mola büyük bir ihtiyaçtı. 2 tanesini yaptık. İstanbul'un değişik ilçelerinde de bunu yapılmasıyla ilgili çalışmalar ve süreç devam ediyor. Bu Kısa Mola'da biz saha çalışması yaparak, ama şimdi Maltepe ve Arnavutköy'de açtığımız Kısa Mola'nın özeti şu; aileler bu özel gereksinimli bireyleri, çocuklarını ama biz 14 yaş değerlendirme kurulu bizim arkadaşlar tarafından psikologların ve diğer meslek gruplarının yapmış olduğu değerlendirme sonucunda 0-14 yaş arasındaki bu çocuklarımızı ulaşım desteği de vererek ring servisi şeklinde buralarda zaman geçirmelerini, etkinlik yapabilmelerini sağlayabilecek mola merkezleri. Bu mola merkezlerinde de işte spor gibi, müzik gibi, resim gibi etkinlikler yapılıyor. İstanbul'da 2 tane var, ama bu saha çalışmaları kapsamında 0-14 yaş olmaz da 15-35 yaş aralığında da olur vesaire ama bu ciddi bir saha taramasının yapılmasından sonra netleşecek olan bir şey. Toplam personel sayımız 661. 126 tane aracımız var. Bunlar ne işe yarıyor diyeceksiniz? 58 tane liftli, 68 tanesi de koltuklu işte var olan tekerlekli sandalyeler arkadaşlarımızın ya da neyse liftli araçlar, onların gerek sosyal gerek kamu binalarına gerek hastanelerine gerekse Milli Eğitim Bakanlığının işte okullarına giden arkadaşlarımız daha önce 153 üzerinden bu 153 vesaire gibi şeyleri sizin aklınızda kalsın diye söylüyorum. Normal talepte bulunduğu illa merkezlere veya irtibat bürolarına gitmeye gerek yok. Çünkü hepimiz engelli adayız ve en azından yakınımızda vesaire bilmeyen duymayan varsa onlara söyleyerek bu tür taleplerinin mümkün olduğunca karşılanması için yapılan bir sistem. O yüzden bu tür küçük teknik bir bilgiymiş gibi gelir de hayatınızı kolaylaştıracak olan bir şey. Diğer bu Kısa Mola irtibat bürosu, sosyal servis dedik. Eğitim Rehabilitasyon Merkezi daha doğrusu Özel Gereksinimli Bireyler ÖZGEM dedik kısaca. Küçük yaş grubu 7 tane, büyük yaş grubu 15-35 yaş arası da 13 tane. 18 dememi yanlış topladı demeyin aynı binada küçük yaş ve büyük yaş iki yerde olduğu için 18 dedim. Bu etkin ve verimli çalışmanın gerçekleştirdikten sonra bilgilere net ulaştıktan sonra ciddi anlamda da ilkler ortaya çıkmaya başladı. Çünkü fotoğrafı çekiyorsunuz bir yöneticinin temel görevi aslında ben kendime şöyle diyorum, ben baş hizmetkârım. Çünkü esas yönetici en küçük birimde, en alt durumda çalışan talebini iletiyor. Ben onun takibini yapıyorum. Netice itibariyle de onları yerine getirdik. Bu süre zarfında da ben size daha sonra ilerde bazı veriler vereceğim. Nasıl arttığı çünkü TC kimlik numarası üzerinden ve tekil şahıslar üzerinden çalıştığınızdan dolayı daha önceki kümülatif verilerin üzerine çıkan rakamları görüyorsunuz. Bu da insanı heyecanlandırıyor. Mowat-Wilson denen bir sendrom var. Bu sendrom 20 milyonda bir, Türkiye'de de 2016-2017 verilerine göre 17-18 kişi de var. Bunu Google'dan vesaireden görürsünüz. Bu genelde el becerileri olmayan, yürüme becerisini gerçekten kaybetmiş bir küçük yavrumuz daha sonra başvuruyor ilgili kurumlara ama netice itibariyle bir

sonuç alamıyorlar. Hatta doktorlar şeyde dünyada tedavisi yok deniyor. Daha sonra ben bu aileyle kahvaltı yaptım. Bu aile bize tabii ki belli bir sürece gelmişti. Ben mucize yarattığımız anlamında demiyorum ama her ne kadar çaresi olmayan bir sendrom dahi çözüme ulaştırılabiliyormuş. 2021'in Kasım ayında bize geliyor. Bizim sınıflarda ve araçlarda kamera olduğu için 2021'in Aralık ayında bu çocuk yürüme becerisini adım atmaya sağlıyor. 20 milyonda bir görülen bir rahatsızlık. Türkiye'de 14 kişide var. Psikososyal destek hizmetleri verdik. Burada işitme kaybı olan ve işitme sorunu olan, yaşayan arkadaşlarımız dahil olmak üzere bireysel veya grup anlamında ilk kez psikolog ve telefon desteği işte telefonla da verdik. Artı online şey üzerinden de görüntü üzerinden de verdik. Kuaförlük hizmeti veriliyor. Şimdi; bir kurumu da nasıl çalıştırman lazım? Kuaförlük hizmetinde ben de 3 tane kuaför var. Birisi kadın, ikisi erkek. Normalde kuaförlük hizmeti veren bir kişi en fazla hadi diyelim ki günde 3 tane yapsın. Ee 6 de peki, o zaman bunu çoğaltmak lazım. Çünkü bu insanlar ağır engel grubunda vesaire. Şimdi; kuaförlük hizmetini ilk defa biz bu hâle getirerek merkezlerde bunlar basit gelebilir ama ciddi dokunuşlar o anlamda diyorum. Yani siz kendinizi biraz empati yaparak bizim Türk toplumunda hemhâl olma dediğimiz aslında empatiden daha iyi. Empati karşı taraftakinin yerine kendini koyma. Hemhâl olma bir ve bütün olma aynı hissetme gibi. Öyle düşünürseniz görürsünüz. Sonuçta bu insanlar teknoloji de gelişmiş. Teknoloji aynı zamanda neyi getiriyor? Tembelliği getiriyor. Teknoloji tembelliği getirirken bir taraftan da kolaylığı getiriyor. Peki, süreç içerisinde seni yetişkin grubunda insanlar var olan mevcut yapılanmalar içerisinde çünkü bir teknolojik gelişim baş döndürücü bir hızla olurken çünkü kapitalizm dediğiniz şeyde sermaye çok değişken ve hâlâ ömrünü devam ettirebiliyor. Özel mülkiyet sahibi olanlar, üretim araçlarına sahip olan bir yapı kendini yenileyebiliyor ve geliştirebiliyor daha bilime yatkın. O zaman senin bunların iş alanıyla ilgili de iş olanaklarını daha fazla sağlama gibi aslında bir ortam söz konusu. O zaman ne yapmalı seni? Çeşitli piyasaya bakman lazım. Piyasadaki girişimci sonuç itibariyle yaşamak zorunda. Piyasa şartları rekabeti beraberinde getiriyor. Rekabeti beraberinde getirdiği için senin dezavantajın aslında onun avantajı gibi de geliyor. Netice itibariyle orada dedi ki; biz piyasaya bırakacağız. Piyasa yaşamak için bana ihtiyacı var. Ben kamu yararı gözetiyorum. O kâr gözetiyor. Peki, kamu yararıyla kâr nasıl uyumu sağlayabilir? O zaman o beni sömürmeye çalışacak ya da bana diyecek ki "Kardeşim, benim istediğim şey şu." Ne? İşçilik, vasıflı işçilik. Peki, ne? Aynı zamanda fazla üretim. Ben fazla üretimi sağlayabilecek doğuştan hareket kabiliyeti az olduğum için seri üretim yaparak ve biraz da mesleki eğitimi geliştirirsem o zaman iş veren beni tercih eder, dedik. Bununla ilgili piyasa şartlarında bütün sosyologları görevlendirdik. Bütün 28 ilçedeki bütün merkezlerden bu talepler alınıyor. Değerlendirme Kurulunda CV'de daha sonra ayrılıyor engel gruplarına göre. Ona göre sahadan mesela İSO'da İSO'nun bütün şeyleri üyelerinin var bizde. Kim tekstil alanında, kim başka sağlık alanında üretim yapıyor veya hizmet üretiyor. Daha sonra Türk işaret dili eğitimiyle beraber çünkü bu ciddi anlamda bir problemdi. Kurslar vererek İstanbul'un ve değişik özel sektörler dahil olmak üzere çünkü yaşamak için o kadar akıllı ki işaret dili eğitimi kendi personeline aldirmek zorunda ki ürününü onlara da satabilesin. Dünyada arz talep dengesinin pandemi şartlarından dolayı bozulmasından kaynaklı olarak bu enflasyonist ortam yaşanıyor. Şimdi bu ortam yaşanırken ne yapacak? Hemen çözüm buluyor. Bir taraftan da hemen işaret dili eğitimini benim arkadaşlarım alsın, benim çalışanlarım alsın. %1'de olsa pazar payı %2'de olsa pazar payı ben bunu satacağım diyor. O zaman ne yapacaksın? Bunu avantaja çevireceksin. Yani biz bu anlamda bunu avantaja çevirdik. O zaman dedik ki bak, böyle böyle arkadaşlarımız var. Gel bakalım biz bunları yetiştirdik. Netice itibariyle bunlara istihdam olanağı sağladık köklü anlamda. Çünkü her şeyin başı istihdam ve ilk defa İstanbul'da Türk işaret dilinin yanında İngilizce işaret dili verdik. Daha sonra uluslararası işaret diliyle ilgili de çalışmalarımız devam edecek. İlk defa İstanbul gibi bir yerde kapalı-açık alan yönlendirmesi sistemini gerçekleştirdik. 82 dönüm Şile Kampı aslında 113 dönüm. 72 tane 73 tane evi olan İstanbul'un her yerinde engelli ailelerinin gelebildiği, bazen boşluk olduğu zaman il dışından gelen taleplerin karşılandığı bir merkez burası ve buraya görme engelli arkadaşlarımızın

kapalı-açık alan yönlendirmesi sistemi diye kendi akıllı telefonlarına indirerek gerek açık alanda, gerek diğer kapalı alanlarda herhangi bir baston vesaire kullanmadan yönlendirme sistemini ilgili istasyonlar veya teknolojiler sayesinde kurduk. Sadece burayla ilgili değil İstanbul'un 9 merkezinde bu mevcut yani aynı zamanda görme engelli arkadaşlarımız birbirlerine rahatlıkla konum atarak bulaşabiliyor akıllı telefonlarına indirdikleri artı en sonunda 35 nolu eve gideceğim dediği anda bile rahatlıkla ama konunun daha doğrusu alanın veya alanların erişilebilir olması gerekiyor. Bunu başardık. Yöneticiye düşen görev bir inandırmak, iki tutarlı olmak, üç nesnel ve objektif olduğunu, merhametli olduğunu ama aynı zamanda bu işin yapılması gerektirdiğini hissettirmek. Karar alma mekanizmasına çalışanların katıldığı ama işin ortak akıl, ortak akıl diyerek sürekli olmaz üzerinden götürülmesi veya yayılması şeklinde de değil. Yani bir de böyle bir yapı var da her şeyi ortak akla sunan. Böyle arkadaşlarımızla beraber böyle bir kurum hâline getirdik. Şimdi; bu dilimin şişliği bunları keyif alarak anlatmamın sebebi bunları başarmamdan kaynaklanıyor. Ama bu daha iyiye gidecek buna inanıyorum. Teşekkür ediyorum.

Sunucu: Değerli konuşmaları için Rektör Yardımcımız Volkan Hoca'mıza ve değerli konuşumuza teşekkürlerimizi iletiyoruz. Bugünün anısı için sizler için bir armağanımız var ve bunu da Volkan Hoca'mız takdim ederse Sayın Hocamızı kürsüye davet ediyorum.

Volkan Güney: Teşekkürler. Üniversitemizin geleneksel 40 yıl hatırı olur, umarım olur.

Sunucu: Değerli konuşumuz Mesut Halıcı'ya teşekkürlerimizi sunuyoruz. Sosyal konulara duyarlılık ve toplumda fark yaratma bilinciyle sosyal sorumluluk projeleri üretme ve STK'ları desteklemeye devam ediyoruz. Bu kapsamda üniversitemizin Türkiye Omurilik Felçliler Derneğiyle yürüttüğü Kapak Olsun Projesi'ne destek vermeye başladık. Engelli Öğrenci Biriminin öncülüğünde başlatılan proje kapsamında Maslak ve Şile Kampüslerimizde kapak toplama kutuları yerleştirdik. Sizlerin de desteğini bekliyoruz. Programımız burada sona eriyor. Katılımınız için hepimize teşekkürlerimizi, saygılarımızı ve sevgilerimizi sunuyoruz.

*** Video burada sona eriyor. ***